

源

Muraszaki Sikibu

氏

Gendzsi szerelmei

物

I.

語

EURÓPA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2026

www.alexandra.hu • www.moobius.hu
www.europakiado.hu

– Kísérteties hely – mondta Gendzsi. – De engem biztosan elkerülnek majd az ördögei, ha előbújónak is.

Még mindig álruhát viselt. A lány zokon vette titkolózását, és Gendzsi kénytelen volt elismerni, hogy kapcsolatuk valóban nem indokol már ekkora óvatosságot.

*– Esti harmatban téptünk virágot:
vajon a sorsunk véletlen-e?*

Te mit gondolsz? – kérdezte.

A lány ezt válaszolta:

*– Esti harmatban fénylett az arcod.
Elvakított engem az esteli fény.*

Elfordította tekintetét. Csak suttogni tudott.

Gendzsi bizonyára érdekesnek találta a versét.

A lány valójában még szebbnek látta Gendzsit, mint ahogyan verse jelezte, sőt ijesztően szépnek ebben a különös környezetben.

– Azért titkoltam el a nevemet, mert szívtelenségnek tartottam, hogy te sem árulod el a tiédet. Kérlek, mondd meg most. Ebben a nagy csendességben, úgy érzem, valami szörnyű közeleg.

– Hívjál csak halászleánynak. – Továbbra is gyerekesen óvta a nevét.

– Tehát az én hibám, hogy hínárok közé rejtet magad. Úgy látszik, ezt érdemeltem.

És így, kedveskedések és szemrehányások közepette teltek az órák.

Koremicu rájuk talált, és élelmet hozott nekik. Bűntudat furdalta amiatt, ahogyan Ukonnal viselkedett, ezért nem jött közelebb. Mumlattatta, hogy Gendzsi így kóborol az utcákon, és arra következtetett, a lány biztosan megéri. Lehet, hogy ő is megkaphatta volna, ha nem olyan nagylelkű!

Gendzsi és a lány a csendes, mozdulatlan estét nézte. A lányt rettegéssel töltötték el a ház sötét zugai, ezért Gendzsi feltekerte a verandára szolgáló redőnyt, és csak feküdtek egymás mellett. Egymás

szemébe nézve a sűrűsödő szürkületben, a lányt különös érzések kerítették hatalmukba. Már nem gyötörték múltbéli bánatok. Jól érezte magát Gendzsi társaságában, az pedig bájosnak találta őt. Olyan elbűvölően gyerekes volt, ahogyan egész nap minden kis neszre öszterezzen. Gendzsi korán leeresztette a redőnyt, és lámpásokat kért.

– Jól érzed magad, mégis egyre csak ellenkezel.

Az udvarban már bizonyára mindenki kétségbeesett. Vajon merre fogják kerestetni? Elgondolta, milyen különös szerelem is ez, s milyen zaklatott lehet most a rokudzsói hölgy.* Minden joga megvan a neheztelésre, habár állandó féltékenykedése nem valami kellemes. E szomorú hölgy felé szálltak most gondolatai. Itt van mellette ez az egyszerű, szerény lány, az a másik pedig olyan kibírhatatlanul erőszakos. Gendzsi szeretne volna visszakapni régi szabadságát.

Már elmúlt éjfél. Egyszer csak egy szépséges hölgy jelent meg álmában a párnája mellett.

„Engem eszedbe sem jut felkeresni, pedig én csak rád gondolok. Inkább megszöksz valakivel, akinek semmi előnye sincs velem szemben, és megbotránkozást keltesz. Ez a kegyetlenség tűrhetetlen.”

És mintha fel akarta volna rázni álmából a lányt. Gendzsi arra riadt, hogy egy rosszindulatú lény tartja őt hatalmában. Már kihunytak a lámpások. Rémulten húzta magához a kardját, és felkeltette Ukont. A szolgáló is ijedtnek látszott.

– Menj ki a galériába, és ébreszd fel az őrt! Hozass vele lámpást!

– De olyan sötét van!

Gendzsi kényszeredetten elmosolyodott. – Ne gyerekeskedj.

Összeverte tenyerét, amire csak a kongó visszhang válaszolt. Mintha senki sem hallotta volna meg. A lány eközben vadul reszketett. Egész teste verejtékben fürdött, s mintha valamiféle önkívületi állapotba került volna.

– Olyan félénk kis jószág – mondta Ukon –, akkor is retteg, ha nincs mitől. Nagyon rossz lehet neki.

Igen, szegényke, gondolta Gendzsi. Valóban törékenynek hatott, és egész nap csak az eget bámulta.

* A rokudzsói hölgyet, akire már korábban is történt utalás, közelebbről majd a Kiencedik könyvben ismerhetjük meg.

– Megyek, keríték valakit. Milyen rémes ez a visszhang. Maradj mellette. – Odatuszkolta Ukont a lány fekhelyéhez.

A nyugati galériában már kihunytak a lámpások. Enyhe szellő fújdogált. Kevés embere volt vele, és mind aludt. Hárman voltak: egy bizalmas legénye, egyben az itteni gondnok fia, egy udvari apród és az a szolgál, aki közbenjárt az „esteli arcok” dolgában. Kikiáltott. Valaki válaszolt, és odament hozzá.

– Hozz lámpást! Ébreszd fel a társadat, kurjongassatok, és pengesétek az íjhúrt! Hogy merészelték elaludni egy ilyen kihalt házban? Úgy tudom, itt járt Koremicu úr.

– Igen, de azt mondta, nem kapott semmilyen parancsot, és majd hajnalban visszatér.

Ez az illető kiváló gárdista volt, nagyon értett az íjhúr pengetéséhez. A palotában, gondolta Gendzsi, most jelentkeznek az éjjeli szolgálat udvaroncái, közeledik az őrsváltás. Még nem volt nagyon későn.

Tapogatózva visszabotorkált a házba. A lány állapota mit sem javult, Ukon mellette feküdt.

– Mi ez? Micsoda ostobaság, ennyire megijedni. Talán attól félsz, előbújnak az elhagyatott házakban kísértő rókaszellemek? Nyugodj már meg! Nekem nem merészelnék a közelembé jönni. – Azzal felrágatta Ukont.

– Rosszul érzem magam, azért feküdtem le. Szegény úrnőm egészen halálra van rémülve.

– Valóban. Fogalmam sincs, miért.

Lehajolt a lányhoz. Nem lélegzett. Felemelte, de ernyedtt volt a teste. Életnek semmi jele nem látszott rajta. Mindig olyan védtelennek tűnt, akár egy gyermek, s most valami gonosz hatalom szállhatta meg. Gendzsi el sem tudta képzelni, mihez kezdjen. Odajött egy ember fáklyával. Ukon nem mozdult, Gendzsinek kellett felállítania a függönykereteket, hogy elrejtse a lányt.

– Hozd közelebb a lámpást!

Szokatlan parancs volt ez. Az ember, akinek más körülmények között tilos volt Gendzsihez lépnie, a küszöbön szerencsétlenkedett.

– Gyerünk, hozd már! Itt most nincs helye szertartásoskodásnak.

A fáklya fényénél mintha egy alakot pillantott volna meg a lány párnája mellett. A nő volt az, akiről álmodott. Aztán egyszerre elillant,

mint valami kísértet egy régi románcban. Gendzsi zavaros gondolatai a nagy ijedség közepette csakis a lányra összpontosultak. Önmagával nem törődhetett most.

Mellé térdelt, szólongatta, de a lány teste hideg volt, nem lélegzett. Rettenetes volt az egész. Senki sem akadt, akihez tanácsért fordulhatt volna. Ilyenkor legelőbb a papság jut eszébe az embernek. Gendzsi mindeddig bátor volt és magabiztos, de fiatal lévén ez már sok volt neki. Görcsösen kapaszkodott az élettelen testbe.

– Jöjj vissza, jöjj vissza, kedvesem! Ne tégy velem ekkora szörnyűséget! – De a lány kihűlt, már nem is látszott emberinek.

Ukonról lehullt a dermesztő rémület. Rángatózott, jajgatott. Gendzsi előtt felrémlett az ördög, akivel egy bizonyos miniszter találkozott a Sisinden pavilonban.*

– Nem halhatott meg! – kiáltotta. – Ez a borzalmas lárma éjnek idején... hallgassatok már! – De olyan váratlanul történt az egész.

Újból a fáklyáshoz fordult. – Valakinek furcsa rohama volt itt az imént. Szólj a barátodnak, hogy derítse ki, hol szállt meg Koremicu úr, és azonnal hívja ide. Ha a szent ember még most is az anyjánál tartózkodik, közöljék vele tapintatosan, hogy őt is elvárom. De az anya és szolgálói ne értesüljenek semmiről. Dajkám nem helyesli az efféle kalandokat.

Nyugodtan beszélt, de egész lelke felkavarodott. A lány elvesztése mellett a sivár ház is leírhatatlan borzadályal töltötte el. Már éjfél is elmúlhatott. Az erősödő szél gyászosan zúgatta a fenyők koronáit. Furcsa, kongó madárrikoltást hallott. Bagoly lehet? Körös-körül síri némaság, rémisztő magány. Nem lett volna szabad ilyen helyet választania – de ezen már hiába kesergett. Ukon vadul reszketve kapaszkodott belé. Gendzsi átkarolta, s közben arra gondolt, talán úrnőjét akarja követni. Ő, Gendzsi volt az egyetlen józan ember a házban, de el sem tudta képzelni, mihez kezdjen. Hol itt, hol ott tűnt fel a bolygó fény. A paravánok teteje sötétbe veszett, aljuk néha megvilágítódott. Folyton nyikorgásokat lehetett hallani, mintha valaki éppen a hátuk

* Fudzsiwara no Tadahiráról jegyezték fel, hogy egyszer szembejött vele egy ördög a Sisindenben. A miniszter zordan a tudára adta, hogy a császár dolgában jár, mire az ördög elszaladt.

mögé lopakodna. Bárcsak itt lenne már Koremicu. De Koremicu éji vándor, állandó lakhely nélkül, a szolgának sokfelé kell keresgélnie. Várták, hogy megpirkadjon, s mintha ezer éjszaka telt volna el közben. Végül Gendzsi távoli kakasszót hallott. Vajon előző életek miféle öröksége hozta rá ezt a halálos veszedelmet? Bűnös szerelméért bűnhődik bizonyosan, az ő hibája, senki másé, s történetére szégyenbélyeg tapad majd az idők végezetéig. Semmi sem maradhat titokban, hiába szeretné az ember. Hamarosán mindenki megtudja, császári atyját is beleértve, az udvari apródok szájukra veszik, s ő halhatatlanná válik mint a világ legnagyobb tökfilkója.

Végül csak megérkezett Koremicu. Tökéletes csatlós volt, soha semmiben sem tett gazdája kedve ellenére, így hát Gendzsi nagyon haragudott rá, amiért épp ezen az éjszakán kóborolt el, s ennyire megkéskéve jelentkezett. Mégis behívta magához, de eleinte nem volt ereje elmondani, amit kellett. Ukon, akit Koremicu láttán megint elfogott a borzadály, könnyekre fakadt. Gendzsi is elvesztette önuralmát. Eddig ő volt az egyetlen józan és nyugodt ember a házban, átölelve tartotta Ukont, de most teljességgel átadta magát a gyásznak.

– Nagyon különös dolog történt itt – nyögte ki végül. – Vagy talán hihetetlennek kellene mondanom inkább. Papot akartam hívni... ilyenkor ez jut eszébe az embernek először... és kérettem tiszteletre méltó bátyádat, hogy jöjjön ide.

– Ő már tegnap visszatért a hegyre. Bizony, különös eset ez. Volt valami baja a hölgynek?

– Semmi az égvilágon.

Gendzsi olyan szép volt fájdalmában, hogy Koremicu kis híján könnyekre fakadt. Ilyen válságos helyzetben legjobb egy idősebb férfira hagyatkozni, akivel már sok minden megtörtént az életben, és tudja, mire lehet számítani; ők ketten azonban fiatalok voltak, és egyiküknek sem jutott eszébe semmi.

Végül megszólalt Koremicu. – A gondnoknak nem szabad megtudnia. Ő még csak tartaná a száját, de a rokonaiban nem bízhatunk. El kell vinnünk innen a lányt.

– Csak nem képezed, hogy találunk olyan helyet, ahol kevésbé lennének szem előtt?

– Nem, valóban. És a szolgálói is sírni-ríni fognak odahaza, amikor hírét veszik, ráadásul zsúfolt környéken élnek, az egész csőcselék halálán a jajveszékelésüket. De a hegyi templomok fel vannak készülve az ilyesmire. Ott nem keltünk figyelmet. – Gondolkodott. – Ismerek egy asszonyt. Apáca a keleti hegyek között. Már nagyon öreg, apám dajkája volt valaha. A vidék népes ugyan, de a zárda magában áll.

Még nem világosodott ki egészen. Koremicu elővontatta a hintót. Mivel Gendzsi képtelennek látszott a feladatra, ő csavarta lepelbe a testet, és ő emelte be a hintóba. Kicsi volt és bájos, egyáltalán nem taszító. A lepel kibomlott, s előlebbent a haja, mintha csak a világot akarná sötétbe borítani Gendzsi szeme előtt.

Gendzsi szeretett volna jelen lenni a búcsúztató szertartáson, de Koremicu erről hallani sem akart. – Fogd a lovam, és térj haza Nidzsóba, amíg még üresek az utcák.

Besegítette a hintóba Ukont, maga gyalog ballagott utána, köntöse szárnyát feltűzve. Különös, rongyos temetési menet, gondolta, de a mérhetetlen fájdalom láttán akár az életét is kockára tette volna. Gendzsi félajultan kocogott haza a nidzsói kúriába.

– Merre jártál? – faggatták szolgálói. – Betegnek látszol.

Nem válaszolt. Bezárkózott a szobájába, és szívéhez szorította a kezét. Miért nem ment a többiekkel? Mit gondolna róla a lány, ha mégis életre kelne? Azt hinné, hogy magára hagyta őt. Fájdalmas önvád kínozza. Hasogatott a feje, attól félt, belázasodott. Lehet, hogy ő is meg fog halni? Már magasan járt a nap, de ő csak nem jött elő. Komornái furcsállották a dolgot, reggelit tukmáltak rá, de ő egy falatot sem tudott lenyelni. Hírnök jelentette, hogy a császár nagyon aggódott tegnapi távolmaradása miatt.

Meglátogatták a sógorai.

– Gyere be, kérlek, de csak egy pillanatra. – Egyedül Tó no Csúdzsót fogadta, őt is paraván mögül. – Öreg dajkám súlyos betegségbe esett, és az ötödik hónap táján apácafogadalmat tett. Talán ezért is kezdett javulni az állapota. De nemrég újból rosszul lett. Valaki eljött hozzám, kérve, hogy látogassam meg még egyszer, utoljára. Úgy gondoltam, fel kell keresnem hűséges öreg cselédemet halála óráján, így hát elmentem hozzá. Egyik szolgálója beteg volt, és

hirtelen, még mielőtt távozhattunk volna, meg is halt. Irántam való tapintatból éjfélig nem vitték ki a holttestét. Én minderről csak később értesültem. Úgy véltem, ilyen körülmények között nem illendő az udvarba mennem, lévén hogy közelednek az ünnepek,* ezért távol maradtam. Ma hajnal óta pedig rettenetesen fáj a fejem, lehet, hogy megfáztam. Bocsánatodat kell kérnem.

– Értem. Minderről be fogok számolni atyádnak. A tegnap esti hangverseny alatt kiküldött egy keresőcsapatot, annyira fel volt zaklatva. – Tó no Csúdzsó kifelé indult, majd hirtelen visszafordult. – Ugyan már! Miféle kalamajkába keveredtél? Egy szavadat sem hiszem el.

Gendzsi meghökkent, de közömbösséget színlelt. – A részletekkel ne törődj. Csak annyit mondj, hogy váratlanul beszennyeződtem.** Tényleg nagyon váratlan volt az egész.

Hiába tettetett nyugalmat, képtelen lett volna szembenézni az emberekkel. Megkérte egyik fiatalabb sógorát, hogy magyarázza el részletesen, miért nem keresi fel az udvart. Ugyanilyen magyarázkodó levelet küldött Szandzsóba is.

Este megérkezett Koremicu. Miután elhíresztelte, hogy beszenyeződött, Gendzsi nem fogadhatott látogatókat, ezért kevesen voltak a házban. Azonnal kérette Koremicut.

– Biztos vagy benne, hogy meghalt? – kérdezte, szeméhez szorítva ruhaujját.

Koremicu is könnyezett. – Igen, sajnos meghalt. Nem akartam hosszú időre a templomba rekesztődni, ezért az előkészületeket egy tiszteletre méltó papra bíztam, akit jól ismerek. A holnapi nap megfelelőnek ígérkezik a temetéshez.

– Hát a másik nő?

– Ő is szinte halálán volt. Mindenáron úrnője után akart menni. Ma reggel már attól féltem, leveti magát egy szikláról. Be akart szá-

* A kilencedik hónapban több sintó ünnepet is tartottak.

** Elzárkózást nem csak tabuidőszakokra írt elő a korabeli (alapjában taoista) szokás, hanem pl. a halállal való érintkezés esetére is (a sintó hagyomány), nehogy az illető másokat is „beszenyezzen”.

molni a godzsói ház lakóinak, de rávettem, hogy adjon nekünk egy kis haladékot.

– Én is rettenetesen érzem magam, már a legrosszabbtól tartok.

– Fel a fejjel! Nincs mit tenni, fölöslegesen gyötröd magad. Bele kell törődnöd az elkerülhetetlenbe. Én senkinek sem szólok a dologról, és személyesen veszem kézbe az ügyet.

– Igen, igazad van. A sors rendelése, én is ezzel csitítgatom magam. Mégis szörnyű elgondolni, hogy a halálba küldtem egy nőt. Ne árul el a nővérednek, és ügyelj, nehogy anyád tudomást szerezzen róla. Nem élném túl a fejmosást, amit kapnék tőle.

– A papok számára is kitaláltam egy jól hangzó történetet, ne félj.

– Koremicu magabiztossága ragadós volt.

Gendzsi komornái el-elkaptak egy szót, és most már semmit sem értettek. Uruk azt mondta, beszennyeződött, ezért marad távol az udvartól. De akkor mi ez az elfojtott jajongás?

Gendzsi utasításokat adott a temetésre vonatkozóan. – Gondod legyen rá, hogy minden rendben menjen.

– Ügyelni fogok. Nagy ceremóniára semmi szükség.

Koremicu távozni készült.

– Tudom, hogy helyteleníteni fogod – mondta Gendzsi, amint újból elővette a bánat –, de sohasem bocsátanám meg magamnak, ha nem vetnék rá még egy utolsó pillantást. Lovon megyek.

– Jól van, ha ragaszkodsz hozzá. – Koremicu nagyon rossznak tartotta az ötletet. – Indulj máris, hogy még korán visszaérhess.

Gendzsi azt az útiruhát öltötte fel, amelyet szerelmi kalandjaira tartogatott. Mélységes csüggedés lett rajta úrrá. Különös útra vállalkozott, és az elmúlt éjszaka borzalmaira gondolva már-már visszafordult. De a bánat továbbbűzte. Ha nem látja még egyszer, utoljára a hölgyet, egy más világban ugyan mikor remélhetné viszontlátni? Csak Koremicu volt vele, meg az a szolgál, aki a korábbi eseményekre is elkísérte. Igen hosszúnak tűnt az út.

Feljött a két napja már fogyóban lévő hold. A folyóhoz értek. A halvány fáklyafénynél baljósnak és rémisztőnek tetszett a sötétség a Toribe hamvasztóhegye körül, de Gendzsi már annyira belekábult a gyászba, hogy meg sem ijedt tőle. Így érkeztek meg a templomhoz.

Nyers, barátságtalan vidék volt ez mindig. Az apáca deszkakunyhója és kápolnája leírhatatlanul magányosnak rémlett. Az oltár fénye éppen csak átderengett a réseken. A kunyhóban egy nő zokogott. A külső helyiségben két-három pap beszélgetett és fohászkodott halkan Amidához. Több közeli templomban éppen véget ért az esti ájtatosság. Csend borult mindenre. Itt-ott fények gyúltak, és embercsoportokat lehetett kivenni a Kijomizu-templom táján. Az érdemdús szerzetesnek, az apáca fiának kenetteljes hangja, ahogy a szútrát kántálta, könnyáradatot fakasztott Gendzsi szeméből.

Bement. A lámpás el volt fordítva a holttesttől. Ukon egy paraván mögött feküdt. Neki is rettenetes lehet ez, gondolta Gendzsi. A hölgy bájos arca mit sem változott.

– Hát nem hallhatom még egyszer a hangodat? – Gendzsi megfogta a kezét. – Miért ajándékoztam neked teljes szerelmemet, ha ilyen rövid idő után el kell válnunk, és én ekkora nyomorúságban maradok? – Rázta a zokogás.

A papok nem tudták, ki lehet ő, de megérezték, hogy rendkívüli jelenséggel állnak szemben, és könny futotta el a szemüket.

– Gyere velem nidzsói házamba – mondta Gendzsi Ukonnak.

– Kicsi korom óta mellette voltam. Soha egy pillanatra sem hagytam magára. Hová legyek most? El kell mondanom a többieknek, mi történt. Mintha nem volna elég a bajom, most még az ő szemrehányásaikkal is szembe kell néznem. – Ukon zokogni kezdett. – Úrnőm után akarok menni!

– Az csak természetes. De ez a világ rendje. A válás mindig szomorú. Az élet előbb vagy utóbb véget ér. Próbálj bízni bennem. – A szokásos frázisokkal igyekezett vigasztalni a nőt, de rajta is erőt vettek igazi érzelmei. – Még hogy próbálj bízni bennem... mikor én sem tudom, meddig bírom ezt!

– Nemsokára pirkad – mondta Koremicu. – Indulnunk kell.

Gendzsi kiment, vissza-visszapillantva, hogy majd a szíve szakadt meg belé. Az utat belepte a harmat, sűrű köd kavargott mindenütt. Azt sem igen tudta, hol van. A hölgy éppen olyan volt, mint azon az éjszakán. Akkor köntöst cseréltek, s most az ő piros alsóinge volt rajta. Vajon előző életükből mi okozhatta, hogy így kellett találkozniuk? Alig tudott megmaradni a nyergében. Koremicu tartotta a kantárt.

Amikor a folyóhoz értek, Gendzsi lebukott a lóról, és képtelen volt visszakapaszkodni rá.

– Itt halok hát meg az út mentén? Félek, nem tudok továbbmenni.

Koremicu kétségbeesett. Nem lett volna szabad engedélyeznie ezt az utat, bármennyire óhajtotta is Gendzsi. Kezét a folyóba mártotta, és fohászokat mormolva fordult a Kijomizu-templom felé. Gendzsi nagy nehezen összeszedte magát. Csendben Amidát szólongatva érkeztek meg a nidzsói kúriába.

Szolgalóit és komornáit nagyon feldúlták ezek a furcsa jövés-menések. – Nem lesz jó vége ennek. Olyan nyugtalan mostanában. Miért kellett elmennie hazulról, ha egyszer rosszul érzi magát?

Gendzsit ágyhoz szegezte a betegség. Eltelt két-három nap, és ő egyre soványabb lett. A császár hírére vette állapotának, és megrémült. Folyamatos imákat rendeltek el hol ebben a szentélyben, hol abban a templomban. A különféle, hazai, konfuciánus és buddhista rítusoknak nem volt se szeri, se száma. Gendzsi szépsége már korábban is balsejtelmekre adott okot. Most az egész udvar attól félt, nem húzhatja sokáig. Betegsége ellenére odahívatta Ukont, és a sajátja közelében jelölt ki számára lakrészt. Koremicu megkomolyodott annyira, hogy amennyire lehet, segíthessen a lánynak, hiszen annak nem volt kihez fordulnia. Gendzsi, ahányszor csak jobban lett, beszélította őt egy kis beszélgetésre, és Ukon hamarosan megszokta a nidzsói életet. Zord gyászöltözetében komor, sőt kissé félelmetes nőnek látszott, noha voltak jó tulajdonságai is.

– Olyan hamar vége lett. Félek, nemsokára én is meghalok. Szörnyű lehet neked, hogy egyetlen támaszodat elveszítetted. Arra gondoltam, míg élek, gondoskodni fogok rólad, s most, a sors szomorú fintoraként, talán magam is hamarosan követem őt. – Gendzsi halkan beszélt, könnyek gyűltek a szemébe. Ukon a korábbi bánatát is nehezen viselte, s most attól kellett tartania, új bánat társul hozzá.

Általános tehetetlenség lett úrrá a nidzsói kúrián. Az udvarból érkező küldöncök egymás sarkát taposták. Gendzsi atyja kedvéért igyekezett erőt venni magán. Apósa is nagyon aggódott, és naponta megjelent Nidzsóban. Lehet, hogy a sok imának és szertartásnak köszönhetően, a válság húsz nap után elmúlt, és nem hagyott látható nyomot. Gendzsi teljes felépülése egybeesett a megtisztulási időszak

végével. Arra gondolván, mennyi boldogtalanságot okozott atyjának, rögtön udvari lakosztályába indult. Eleinte idegennek érezte magát ott, mint aki egy furcsa, új világba tért vissza.

A kilencedik hónap vége felé már ismét a régi önmaga volt. Lefogyott, de a soványság csak még csinosabbá tette. Gyakran megtörtént, hogy sokáig meredt a semmibe, majd hangos sírásra fakadt. Valami gonosz szellem tartja hatalmában, gondolták komornái. Nagyon különös volt az egész.

Csendes estéken behívta Ukont. – Semmit sem értek. Miért titkolta előlem olyan elszántan a nevét? Kegyetlen szófukarság ez, még ha tényleg halászeány volt is. Mintha bizony nem tudta volna, mennyire szeretem.

– Semmi komoly oka nem volt rá. De miért mesélt volna neked az ő jelentéktelen személyéről? Hiszen a te viselkedésed is furcsa volt kezdettől fogva. Azt mondogatta, nem is tudja, ébren van-e, vagy álmodik. Azzal, hogy nem voltál hajlandó felfedni kilétedet, éppenséggel segítettél neki, hogy rájöjjön az igazságra. Sokat szenvedett tőle, hogy annyira sem becsülöd, hogy elárulj neki a nevedet.

– Két makacs ember szerencsétlen párharca lett volna hát? Én nem akartam, hogy bármi is közénk álljon, de sajnos mindig gondolnom kell rá, mit szólnak majd az emberek. Tartózkodnom kell az olyasmiktól, amiket atyám és mások rossz néven vehetnének. A legkisebb tapintatlanságot sem engedhetem meg magamnak. Úgy eltúloznak mindent. Az „esteli arcok” kis közbjátéka különös hatással volt rám, ezért mindent elkövettem, hogy találkozhasam vele. Bizonyára volt közöttünk valamilyen korábbi kötelék. Egy kezdettől fogva mulandónak rendelt szerelem – vajon miért kerített annyira a hatalmába, miért találtam olyan drágának őt? Kérlek, mondj el mindent. Mi értelmesebb most már titkolózni? Minden héten áldozatot akarok bemutatni, tudnom kell, kiért teszem.

– Igazad van, mi haszna már a titkolózásnak? De nem akarom ócsárolni azt, amit ő oly nagyra tartott. Szülei már nem élnek. Apja gárdakapitány volt. Ő volt a kedvence, de a karrierje rosszul alakult, s élete korai és kiábrándító véget ért. Űrnőm valamiképp megismerkedett Tó no Csúdzsú úrral, amikor az még csak hadnagy volt. Három éven át igen figyelmes volt hozzá, de azután múlt ősszel rettentő

fenyegetés érkezett Tó no Csúdzsó úr apósának házából. Úrnőm nevetségesen félénk teremtés volt, halálra rémült. Elszökött, és a dajkájánál keresett menedéket, a város nyugati részében. Egy nyomorult kis viskó lett a lakása. Fel akart menni a hegyekbe, de azt az irányt újév óta tabu zárta el. Ezért hát abba a fura házba költözött, ahol rábukkantál. Visszafogottabb és tartózkodóbb volt, mint a legtöbb ember, és azt hiszem, azért, mert nem akarta kimutatni érzelmeit, talán hidegnek is tűnhetett.

Igaz volt hát. Gendzsiben ismét feltámadt a szerelem és a részvét.

– Tó no Csúdzsó egyszer egy elveszett gyermekről is mesélt nekem. Valóban volt ilyen?

– Igen, egy bűbajos kisleány, tavasszal múlt kétéstendős.

– Hol van most? Hozd el őt hozzám, de úgy, hogy senki se tudja meg. Nagy vigaszomra lenne. Bizonyára szólnom kellene róla barátomnak, Tó no Csúdzsónak is, de miért kockáztassak fejmosást? Senki sem veheti rossz néven tőlem, ha befogadok egy gyermeket. Találd meg a módját, hogy a dajka semmiről se értesüljön.

– Boldoggá tenne, ha magadhoz vennéd. Nagyon nem szeretném, ha a mostani helyén maradna. Csak azért van ott, mert a házban, ahol ránk akadtál, nem voltak hozzáértő dajkák.

Derült és gyönyörű volt az esteli égbolt. A verandán túl már hervadoztak a virágok, lassan elhalt a rovarok éneke is, és őszi színek árnyalták a juharleveleket. E festményre kívánczó látványt elnézve Ukon arra gondolt, milyen csodás menedékhelyre lelt. Legszívesebben elfordította volna tekintetét, amint felötlött benne az „esteli arcok” háza. Galamb burukkolt oda nem illőn a bambuszsűrűben. Gendzsinek eszébe jutott, mennyire megijesztette a hölgyet ez a hang az elhagyatott villában, és hirtelen úgy képzett meg előtte az apró kis alak, mint valami jelenés.

– Hány éves lehetett? Olyan törekenynek tűnt, gondolom, azért, mert nem e világra való volt.

– Tizenkilenc talán. Anyám, aki a dajkája volt, meghalt, itt hagyott engem. Úrnőm apja megkedvelt, így hát együtt nőttünk fel, és én sohasem tagítottam mellőle. Nem is tudom, mivé leszek nélküle. Már szinte bánom, hogy olyan közel álltunk egymáshoz. Nagyon esendőnek látszott, de most már tudom, magam is őbelőle merítettem erőt.

– Az esendőeknek mindig hatalmuk van fölöttünk. Én a határozottakra, erősekre nem is igen vágyom. Magam is természettől gyenge és bizonytalan vagyok, s a csendes, visszahúzódó, minden kívánságot teljesítő, önfeláldozó nők sokkal inkább vonzanak. A férfi kedvére alakíthatja, formálhatja s közben egyre jobban megszereti ezeket.

– Pontosan ilyen volt ő, uram. – Ukon szeméből patakzottak a könnyek. – Annál nagyobb a mi veszteségünk.

Az ég elfelhősödött, szél támadt. Gendzsi a messzeségbe révedve, halkán mormolta:

*– Akár az ő máglyafüstje, e felhők –
milyen közelinek is rémlik az ég!*

Ukon képtelen volt válaszolni. Ó, ha úrnője itt lehetne! Gendzsi számára még azoknak a ruhasulykolóknak is édes volt az emléke.

– „Nyolcadik hónapban, kilencedikben hosszú az éjjel” – suttogta, azzal lefeküdt.